

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vln.
□ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
□ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 4.

V Ljubljani, dne 5. marca 1910.

Letnik III.

Spoštujte ženo!

I.

Veliko smo v naši organizaciji napredovali, do tega pa še nismo prišli, da bi z našimi mladeniči govorili o stvari, ki v njihovo življenje posega tako globoko in odločivo, kakor nobena druga: o razmerju, ki naj vlada med fantom in dekletom. Zelo težko je govoriti o tem kočljivem vprašanju, in sicer iz dveh razlogov: zavoljo prave in zavoljo napačne sramežljivosti, ki jo naše ljudstvo kaže v tem oziru. Razmerje med odraščanim fantom in dekletom se tiče takih čustev, ki se more o njih govoriti le do gotove meje, to pa zato, ker se ta čustva, ako se o njih govori, le še bolj dražijo in razburjajo, se polastijo domišljije in zavladajo nad človekom, namesto da bi on nad njimi vladal. Zato pa nam je že po naravi v dušo vsajena sramežljivost, ki nas svari, da se v tem oziru ne izpozabimo in nam pove, kako daleč smemo iti, če o stvareh, ki se sučejo okoli razmerja med moškim in žensko, premišljujemo in jih razkladamo.

Kakor pa je prava sramežljivost koristna, tako je kvarna napačna sramežljivost. Te pa je med našim ljudstvom silno veliko. Na tem mestu govorimo samo o onem napačnem sramu, ki ga kažejo mladeniči, ki so v tovarišiji od drugih že izvedeli in so poučeni o tem, kakšno je razmerje med moškim in žensko, nočejo pa ničesar slišati, kakšno naj bo razmerje med njima! To je tisto! Takih fantov in moških dostikrat ni sram se med seboj pomenkovati o teh rečeh, in sicer šaljivo, grdo in z napačnim namenom, tako, da s tem kvarijo svojo domišljijo in svoje strasti dražijo, mnogih tudi ni sram pokvarjati na ta način nedorasle tovariše in celo tudi dekleta, zelo pa se razburjajo, če kdo o teh rečeh govori resno, moško in z dobrim namenom. Takrat pa se izpodtikujejo in pohujšujejo. Pohujšujejo se pa ljudje v takem slučaju iz več vzrokov. 1. Eni niso še pokvarjeni, so pa tako razburljive narave, da večkrat tudi s svojo dušno in telesno škodo ne prenesejo in ne prenesejo nobene besede, ne slabe in ne dobromišljene.

2. Drugi so že tako izpačeni, da jih tudi resna, plemenita in dostojna beseda o teh rečeh razdraži pravtako kakor jih razdraži grda; oboje jim je le dobrodošla prilika za greh in slabe misli. 3. Največ pa je takih, ki se pohujšujejo zato, ker stoje na zmožnem stališču, da je sploh nepotrebno govoriti o razmerju med fantom in dekletom, češ, to naj ostane, »kakor je dozdej bilo«, to naj gre dalje tako, kakor je šlo vedno, in v to naj se zato nobeden ne vtika.

Stvar je torej res zelo kočljiva. Toda hvalabogu je krščansko mišljenje tako globoko prodrlo tudi med našo mladino, da moremo začeti pri njej tudi že z vzgojo, ki ima namen izboljšati in povzdigniti razmerje, ki vlada med našimi fanti in dekleti, in sicer z nekim sredstvom, ki nam ga je pokazal že naš prvi in edini mojster, Jezus Kristus, in to sredstvo je:

Spoštovanje do žene!

* * *

Do prihoda našega Gospoda na svet ni bila žena ne med pogani, ne med Judi upoštevana. Da se prav kratko izrazimo: ženo so takrat imeli za to, za kar jo imajo mnogi tudi med našim ljudstvom še danes: za stvar, ki služi moškemu za to, da z njo dela, kakor se mu poljubi, recimo kar naravnost, da služi njegovim nagonom. Sicer najdemo pri Grkih v poznejši dobi v njihovem slovtvu in modroslovju veliko mest, ki govore o blagosti in kreposti žene, pravtako so Rimci spoštovali hišno gospodinjo, mater otrok, matrono, kakor so jo imenovali. Toda pagani so se s tem le uklanjali moči, vzvišenosti, ki izhaja iz dobre žene in vse okoli nje ogreva: temu se niso mogli izogniti, kakor se ne more človek poleti izogniti toploti, ki jo razširjajo solnčni žarki. Dobra žena je zato tudi v paganski dobi prišla v majhnem družinskem krogu do veljave, imela pa ni nobene veljave v javnem življenju, pa tudi v življenje posameznikovo ni globoko posegala, tudi če je uživala kaj ugleda zavoljo svojih kreposti. Zakaj mož je kljub temu delal, kar je hotel. Kako so pogani imeli ženo za manjvredno, kaže to, da je bilo dovoljeno in splošno v navadi, da so starši, če jim je kazalo, izpostavljali svoje

novorojene otroke, v prvi vrsti pa, če so bili ženskega spola. Če mati in oče nista bila premožna in sta se zato številne družine bala, sta ženskega novorojenčka vrgla na cesto ali prodala ali pa po kakem posredovalcu spravila daleč od hiše in se potem nista več zanj brigala. Tako malo je veljala žena, da je bila celo njena pravica do življenja odvisna od samovoljnosti drugih. Take izpostavljene otročiče so posebni trgovci po velikih mestih pobirali, da so jih izredili in potem za sužnje prodali, ako je bil čas za tako kupčijo ugoden, če pa ni bil ugoden, so ti otročiči pomrli kakor mlade mačke, ki jih vrže gospodar na smetišče. Paganska žena se tudi ni smela nič brigati, kako mož živi, in mož se je smel od nje ločiti, kadar je hotel; blagodejno je mogla vplivati pravzaprav le na otroke, dokler so bili pod njeno oblastjo; prav posebno je morala biti plemenita in prav posebno plemenit tudi mož, če je hotela imeti kaj dobrega vpliva tudi na možovo mišljenje in čustvanje. Nekoliko drugače je bilo pri Judih. Tu so veljale božje postave in Bog je že spočetka velel ženo spoštovati, ljubiti in jo imeti za enakovredno družico možu. Vendar pa se Judi tega niso držali in pred Kristusovim prihodom je bilo tako, da se je mogel mož ločiti od žene celo takrat, ako ni bilo nobenega drugega vzroka kot tega, da mu ni več ugajala, in le malo pobožnih Judov je bilo, ki so se spominjali prerokovih besed: »Ne odpuščaj žene svoje mladosti, zakaj Bog sovraži razporoko!«

Vse to pa se je namah izpremenilo, ko je nastopil Jezus Kristus. Kdor le površno bere evangelije in se ni v njihovega duha vglobil, ta pač ne opazi, kako temeljito je naš Gospod izpremenil in izprevrigel naziranje, ki so ga takrat o ženi imeli. Jezus Kristus je izkazal ženi največje spoštovanje in najglobljo ljubezen in jo je na ta način tako povzdignil, da je višje sploh ni mogoče.

Kako je Kristus to storil?

Jezus Kristus je začel z ženo tako ljubeče-resno občevati kakor je občeval z vsemi drugimi. Že to je bilo veliko. Treba je namreč pomisliti, da je bil Jezus učenik v Izraelu, judovskim učenikom pa je bilo prepovedano z žensko govoriti, kakor jim je bilo n. pr. prepovedano hoditi s povzdignjeno glavo ali pa delati velike korake. Judovski učeniki naroda celo z lastno sestro niso smeli govoriti, ker je to veljalo za poniževalno. Zlasti pa se ni nikoli zgodilo, da bi se kdo z žensko menil o verskih rečeh, zakaj niso je smatrali tega ne za vredno ne za sposobno. Kako so se zato Jezusovi učenci začudili, ko so nekoč našli Gospoda, ko se je na Jakobovem vodnjaku menil z žensko in sicer o jako važni stvari, o češčenju Boga Očeta v duhu in resnici! In ta

žena je bila preprosta Samaričanka in zraven še velika grešnica.

Toda Gospod ni z ženami samo občeval, ampak jih je tudi duševno dvigal in jim ni posvečeval nič manjše skrbi kakor moškim. Ali naj ponavljamo, kako je Jezus sprejel veliko ničvrednico Marijo Magdaleno, javno grešnico, ko je prišla skesana k njemu? Bil je takrat povabljen k farizeju Simonu; ko je ta videl, kako se Jezus ni branil, ko je Magdalena objela njegove noge in razlila nanj dragoceno mazilo, je bil strašno pohujšan in ogorčen in je dejal, da zdaj sam uvidi, da imajo ljudje prav, ko Jezusu očitajo, da ni pravi učenik, ampak pajdaš cestinarjev in prijatelj propalic. Toda Jezus ga je takoj zavrnil in sicer čudovito mirno, dostojanstveno ter premišljeno: »Simon, imam ti nekaj povedati . . .« In potem mu pove, da Bog ni tako majhen kakor ljudje, da bi podil od sebe tiste, ki se mu bližajo in naj bodo to moški ali ženske, majhni ali veliki grešniki. Zakaj Magdalena je res veliko grešila, toda iskro ljubezni do Boga je vendarle v svojem srcu ohranila kakor včasih tudi v napolgnjilem deblu kroži tenek tok življenja, in ta ljubezen je rastla, dokler se ni ta iskra razplamenila v mogočen plamen.

Gospod pa ni ženám samo dvigal iz greha in dušne zapuščeniosti, ampak se je tudi prizadeval jih izpopolnjevati in voditi vztrajno dalje na poti do Boga: Jezus je ženo vzgajal. Tako vemo, da je rad bival v hiši Marte in Marije in evangelist nam je ohranil iz tistega časa preljubeznjivo zgodbo, kako je Jezus sicer odobral, da je Marta iz ljubezni do njega v hiši vse lepo pripravljala in pospravljala, ko je prišel v goste in mu je stregla, zakaj Jezus je visoko cenil gospodinjstvo in skrb za red in lepoto, da pa je grajal, ker je Marta očitala sestri Mariji, da nič ne pomaga, ampak samo pri Jezusovih nogah sedi in posluša njegove nauke. Jezus je tako na eni strani gospodinjski poklic žene priznal in posvetil, na drugi pa povdaril, da se ne sme žene odvracati od tega, da bi se Bogu popolnoma posvetile. Jezusu so pa žene, ki jih je tako cenil in vpošteval, celo na njegovih mnogih in dolgih potovanjih po judovskih deželi sledile, kar je bilo nekaj po judovskih nazorih popolnoma nezaslišanega. Sveti Luka jih imenuje nekaj: Maria Magdalena, Johanna, Susanna, bogate žene iz kraljevskega dvora, ki so Gospoda in učence tudi gmotno zelo podpirale z denarjem, živežem in obleko. (Luka 8. 2; Janez 12. 6; Sv. Hieronim v razlagi k Mateju 27. 56.) S tem je Gospod pokazal, kakšen velik poklic ima žena tako na misi- onskem polju kakor na polju telesnega usmiljenja. Pa saj je bil tudi on z njimi tako usmiljen ne samo v dušnem oziru, kakor smo videli, ampak tudi v telesnem, saj jih

ni nič manj zdravil kakor moške in nadzemske lepa je tista stran v evangeliju, ki nam opisuje, kako je Gospod ozdravil mla-doletno Jairovo hčerko z uvodnimi besedami, ki pričajo o brezmejni nežnosti: »Saj dekletce ni umrlo; samo spi!« In pravtako je bil Jezus nežen nasproti otrokom, in kdor otroke ljubi, ljubi tudi matere!

Pa kaj je vse to nasproti dejstvu, da je Jezus posvetil zakon, ga slovesno proglasil za neločljiv in označil za smrtni greh celo, če mož drugo ženo samo poželjivo pogleda! Jezus je prvi učil enakoveljavnost in enakopravnost žene in prvi povdaril njeno visoko dostojanstvo.

Zato so pa tudi žene Jezusa neizmerno ljubile. Koliko je bilo možkih, celo med visokimi krogi, med farižeji, ki so verovali, da je Kristus Mesija (Janez 12, 42), toda nobeden se ni upal ga javno izpovedovati! In ko je šel Jezus s križem obložen na Golgoto, ga ni razen sv. Janeza nobeden izmed njegovih moških pristašev spremljal, saj ga je bil celo Peter, njegov up in skala njegove Cerkve, zatajil, in vsi učenci so zbežali! Le žene so Jezusa spremljale in jokale, čeprav je bilo strogo prepovedano, kazati sočustvovanje z na smrt obsojenimi. Prve so šle tudi na njegov grob ga posut s cvetjem in razlitji nanj dišave in njim se je tudi po svoji smrti najprej prikazal, Mariji Magdalenii, Salomi, Mariji, materi Jakobovi, Johanni in njenim tovarišicam.

Čemu vse to? vprašate.

Zato, dragi mladeniči, da spoznate, kako je naš vzor, Jezus Kristus, ženo visoko vpošteval, jo spoštoval in ljubil, se prizadeval za njen blagor in jo dvigal. In prvi pogoj, če hočemo, da bo tudi slovenski fant prav sodil ženo, da bo umeval njeno dobroto in njen visoki poklic kot mati, vzgojiteljica bodočih slovenskih rodov, kot gospodinja in najboljši varuh kreposti in npravne žilavosti slovenskega naraščaja — če to hočemo, moramo gledati, da bodo naši krščansko organizirani mladeniči tudi v tem oziru mislili in delali v krščanskem duhu! Mladenič, Kristus sam te uči, da dekle ni za to, da te samo naslaja, ampak za to, da ti je v bodočnosti kot žena enakovredna družica, ki ima nalogo s teboj zgraditi dom, dom poštenega družinskega življenja, enakoveljavna prijateljica, ki povzdiguje tvojega duhá, blaži tvoje srce in te napravi plemenitega na duši!

Prihodnjič bomo o tem s teboj še več govorili.

Telovadni poslovnik.

Že zadnjič sem pričel bolj obširno razlagati poslovnik, ki ga je sestavil šentviški Orel. Obdelal sem paragraf prvi, danes pa se hočem pečati z naslednjimi.

V paragrafu drugem se prepoveduje hoditi med telovadbo v telovadnico vsakomur, ki ni telovadec.

Zakaj je dobra ta prepoved? Ako so telovadci sami, vlada med njimi lep red; zatopljeni so v svoje delo, pazijo na predtelovadca, pozorni so na poduk načelnika itd. Sploh vlada najlepši red in mir. Kajti nikogar-ni, ki bi ta red in mir motil. Kakor hitro se pa dovoli, da tuji prihajajo v telovadnico, se prične nemir. Zdaj pride eden, pet minut za njim drugi, pozneje tretji itd. Prvi se je že naveličal stati ali sedeti v telovadnici in počasi zapusti telovadnico. Za njim drugi, tretji. In zopet prihajajo in odhajajo. Uboga vrata! In kako njih škripanje moti telovadce! To bi se pa dalo še potrpeti. Toda, kako malo je takih, ki lepo mirno ostanejo na svojem prostoru in opazujejo telovadbo? Nekateri pač. Toda malo jih je. Drugi pa komaj stopi v telovadnico, že pove kako neumno šalo, se prismeja, napravlja hrup, slabe dovtipe itd. Zopet drugi se meša med telovadce, katere moti. Ta je že v navadnih črevljih zlezal na kako orodje. Oni oblastno hodi semintja in kritikuje načelnika, vaditelje, telovadce, vaje, orodje itd. Ali je v takih slučajih, ki gotovo niso pretirano opisani, mogoče ohraniti mir in red v telovadnici? Nikdar. Zgodi se, da v takih slučajih telovadci sami, mesto da bi dalje telovadili, prelomijo vso disciplino, in začnejo uganjati šale in burke. Zgodi se pa tudi lahko, da telovadci niso nič kaj veseli takih gostov in zato se prične kreg in prepir. Red in disciplina sta zopet kršena. In iz takih prepirov se lahko, kar se je že dostikrat zgodilo, izcimijo osebni prepiri in sovraštva, kar ima zelo slabe posledice.

Pa še nekaj je, kar utemeljuje prepoved, da netelovadci ne smejo hoditi v telovadnico. V vsakem odseku, ki ima telovadnico, je gotovo tudi to upeljano, da noben telovadec ne stopi brez telovadnih črevljev v telovadnico. In zakaj ne? Zato, da se ne zanaša v telovadnico prah, katerega morajo potem telovadci vdihavati in požirati, kar pa za zdravje ni posebno dobro. Koliko blata in prahu pa zanesejo taki nepoklicani gostje v telovadnico!

Torej ta prepoved je vsekakor utemeljena in upravičena. Zato šentviški poslovnik netelovadcem vstopa v telovadnico ne prepoveduje samo ob članski telovadbi, ampak tudi ob naraščajski in vaditeljski.

V paragrafu tretjem se določa, da telovadci, ko pridejo k telovadbi, ne stopijo naravnost v telovadnico, ampak v garderobo, to je prostor poleg telovadnice, kjer je shranjena telovadna obleka in v katerem se telovadci preoblačijo. In zakaj najprej v garderobo? Zato, da se ne zanese blato in prah s ceste naravnost v telovadnico.

V garderobi se mora vsak telovadec preobleči v telovadno obleko, ali vsaj si natakiniti telovadne črevlje, brez katerih telovadec sploh ne sme v telovadnico. V garderobi so pripravljena obešala, na katera se obesi obleka, ko se je telovadec preoblekel. Vsak telovadec naj si oskrbi v garderobi svoj prostor in svoje obešalo in naj vedno le ta prostor zase uporablja. Kajti le tako bo nastal lep red v garderobi, ki je tudi zelo potreben. Potreben je red v garderobi tudi neglede na zunanjo obliko in na to, da je grdo, če leže razne srajce in kravate kar v kupih po mizah, stolih, omarah itd., potreben zato, ker se tako nametana obleka trga in kviri. Kolikokrat se zgodi, da pade vsa ta na kup naložena obleka na tla. In koncem telovadne ure, ko pridejo telovadci, da se preoblečejo, se pulijo in iščejo vsak svojo obleko, ki obstoji najmanj iz kakih 5 ali 6 kosov; pri tem pa vse premečejo semintja, mandrajo in hodijo po obleki. Taka garderoba je zelo grda in tudi nezdrava. Skrbite zato pri vseh odsekih, da bo red ne samo v telovadnici, ampak tudi v garderobi. In to iz navedenih vzrokov, poleg tega pa tudi zato, da se telovadci vsaj v telovadnici privadijo na red, če niso nanj navajeni od doma. Za strog red naj se skrbi zlasti pri naraščaju!

Po telovadbi se mora telovadna obleka lepo shraniti. Tega tu ne bom natančneje razkladal, ker se je to pred časom v »Mladosti« že omenilo. (Glej »Ml.« 1909, št. 20, str. 165.)

Dalje prepoveduje paragraf 3. vsako posedanje telovadcev po kotih. Kajti zgodi se, da pride telovadec v telovadnico, pa noče telovaditi, češ, da je bolan. No seveda, malo len je postal in takoj je tudi bolan. Vsak izgovor je dober, pravi pregovor, če tudi ga pes na repu prinese. Tak napad boleznin lenobe zajedno je pa telovadcem zelo kvaren. Ali se ti ne zdi greh, presedati tisti čas, v katerem bi si lahko uril telo in krepil zdravje? A kako takim boleznim priti v okom? Ravno zoper take boleznin je sestavljen paragraf 3. Zakaj pa pride telovadec v telovadnico, če ne misli telovaditi? Telovaditi se mu sicer ne ljubi, a doma tudi ne ostane, ker je vaje družbe in doma bi mu bilo predolgočasno. Če se pa izvede načelo, da je telovadnica samo za telovadbo in ne za posedanje, potem bodo pa tudi bolj leni telovadci raje telovadili kot pa ostali doma ali pa se drugje potikali. In ravnokar navedeni paragraf je tisto zdravilo zoper take boleznin. Če si v resnici bolan, potem ostani doma in leži v posteljo. Kdor je pa toliko zdrav, da lahko pride do telovadnice in se mu ne ljubi ostati doma, ta bo pa tudi lahko telovadil. Če mu ne bo mogoče telovaditi v prvi ali drugi vrsti, naj gre pa v tretjo ali četrto, kjer se vadijo lažje vaje.

Dalje se zahteva v tem paragrafu tudi točnost. Točno prihajati, točno in natanko vse izpolnjevati, točno odhajati. Že samo ime telovadec, Orel, naj bi kazalo fanta, kateremu sta red in točnost sveta. K telovadbi priti raje par minut preje kot pozneje. Preje pa zato, da se lahko izvrši nastop točno ob določeni uri. Prepozno prihajanje pa silno moti telovadbo. Zdaj se eden rine v vrsto, čez par minut zopet drugi itd. Ako ni res prave točnosti, potem tudi ni mogoče vpeljati pravega reda. In če ni pravega reda, potem se tudi telovadba ne more redno in lepo vršiti in vse prične iti rakovo pot. V resnici je boljše doma ostati kakor prepozno priti. Ako telovadci prepozno prihajajo, se nastop zavleče za cele pol ure ali dostikrat celo še delj. In ta čas se je potratil. V tem času se ni telovadilo, ampak skoro gotovo so se vršile mesto proste telovadbe razne norčije.

Gotovo je pa mogoče, da telovadec iz upravičenega vzroka zamudi telovadbo in nekoliko prepozno pride. V vsakem takem slučaju se pa mora dotičnik pri uučelniku ali namestniku opravičiti, takoj ko pride iz garderobe v telovadnico in povedati, kje je bil toliko časa in vzrok zamude.

Lestev.

Marsikateri odsek si lahko omisli lestev, ki je tudi telovadno orodje. Ni, da bi se delale težke vaje, pa saj so tudi lahke vaje lepe, če se pazi na eleganco.

Na lestvi se telovadi različno, kajti imamo navpično, vodoravno in poševno lestev. Začnimo najprej na vodoravni lestvi telovaditi.

Vodoravna lestev naj bode toliko povzdignjena od tal, da jo telovadec komaj doseže; toraj če se obesimo nanjo, ne smemo doseči z nogami tal. Prva vaja, ki naj jo poskušamo, naj bo ista kot pri drogu, namreč lepa vesa; noge stegnjene, križ lepo vleknjen, glava pokoncu. Druga vaja razno-ročno ročkanje naprej in nazaj; toraj skoraj isto kot na drogu ali na bradlji v opori. Seveda naj se vadi ročkanje naprej in nazaj. Ročkanje naj se ne vrši smo na lestvinah, ampak tudi po klinih. Te naj telovadec pri nadaljnjih vajah vedno preskoči in sicer po enega, in sicer na ta-le način: Prvo ročkanje po klinih naj se ročka od enega do drugega klina, pri drugem ročkanju naj se ročka od prvega na tretji klin, od tretjega na petega itd. Pri nadaljnjem ročkanju naj se preskočita po dva klina, torej se prijema za prvega, potem pa četrtega, od četrtega se gre na sedmega, od sedmega na desetega itd. Potem naj se izpuščajo po trije klini, potem po štirje itd. Pri večji razdalji naj se vzame močan zamah.

Mladenci na plan! Pod tem naslovom je izšel pred kratkem prvi snopič »Knjižnice krščanske prosvete«, katero je pričel izdajati konzorcij »Mladosti«. Pisatelj te knjižice, ki do dobra pozna našo mladeniško organizacijo, poziva v prvem delu slovenske mladeniče, da naj se združijo v boj proti smrtnemu sovražniku slovenskega naroda. Tako naj se vnamejo za ta boj, kot so se naši pradedje v nemali nasproti Turku. V nadaljnjem nam pisatelj od blizu pokaže tega sovražnika in mi gledamo pred seboj v umazani nagoti in z znamenjem breznačelnosti in sovražstva pred seboj naše liberalce, radikalce, socialne demokrate in svobodomiselce. Po tej žalostni sliki pa nam kaže pisatelj naše politične, izobraževalne, verske in gospodarske organizacije. S pozivom na delo za domovino in vero končuje to, s polnim navdušenjem do dobre stvari, pisano delo. Mi pa pozivamo naše Orle, naše brate, ki so poklicani, da korakajo na čelu tej mladi armadi, katero kliče pisatelj v boj, da si omislijo to delo in je razširijo med svojimi tovariši! Naj ne bo shoda, mladeniškega tečaja ali kake druge prireditve, da se ne bi razdeljevala ta knjižica med našo mladino! Še pred Veliko nočjo izide drugi snopič, v katerem bo natančno razložena naša telovadna organizacija, Knjižica se dobiva v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani za ceno 20 vinarjev.

Obsavje.

Zagorje. Dragi brat urednik, tu ti pošljem poročilo o našem delovanju kar v verzih! Če niso vsi pravilni, pa upoštevaj vsaj trud, ki sem ga jaz priprosti fant imel z njimi! Torej: »Odkar smo Orla naredili — »Mladosti« nič še nismo sporočili — kako mi fantje napredujemo — kaj delamo, kaj snujemo — Glej, vid'la naša sta kaplana — kako je mladež zapeljana. — Pa sta se nekaj domenila — sta sklepe svoje izpolnila — Vabila tiskati sta dala — jih fantom naokrog poslala — Vabila fantje so prejeli — v Zadrugi dom vsi prihitali — In dva sta govor govorila — namene Orla nam odkrila — kaplana pa sta gor ustala — sta fantom glasno zaklicala — fantje, kvišku, pogumno, srčno — sokolu zmešano strimo glavó — Petnajstim fantom srce zagorelo — za vero in ljudstvo se jim je vnelo — zabavljanja niso se zbalí — takoj se za Orle zapisati dali — Majhna sicer je bila ta truma — a srčnosti dosti, dosti poguma — Sokoli ošabni se le postavljajte — saj mi smo revni, iz kmečke bajte — pa vendar imamo več na izbero — ljubezen, upanje, vero — Tega zaklada ne snejo moli — to si zapomnite, ubogi sokoli — Zlato in srebro, to kmalu izgine — z njim tudi duša v večne temine . . . Ker telovadca še nismo imeli — da bi se redno vadit začeli — smo se za igro pripravljali — »Mline pod zemljo« predstavljali — in pustna nedelja, šesti svečan — bila je za nas pomemben dan — druge je mučil pustni spak — mi smo pa igrali »Zamujeni vlak« — Zdaj pa smo v naši lepi dvorani — večkrat na teden pri telovadbi zbrani. — Vi pa, ki v naših vrstah še niste — ne omahujte, k nam se vpišite — da bomo vse s plemenitimi deli — mladež našo sokolstva oteli — Kar liberalci na nas kriče — tega se Orel bati ne sme — Četudi sokoli in demokrati — zmerjajo nas, češ, »farški soldati« — mi se teh rev nič ne bojimo — trdno kot skala v morju stojimo — Naj poje vihra, naj tuli piš — zastava k zmagi nam je križ!« — Brat F. M. iz Zagorja ob Savi.

Radeče. Dne 13. t. m. se je vršil prvi redni občni zbor našega Orla. Bilo je to pravo mladeniško zborovanje, ki je pokazalo, kako živo se Orli zanimajo za razvoj naše organizacije. Iz poročil posnemamo: Orel je imel od svoje ustanovitve 7 sej, štiri sestanke s predavanji in redne tedenske večere v telovadnici, pri katerih se je brala »Mladost« itd. Telovadcev je 16, ki so telovadili po dvakrat na teden. Povprečni obisk telovadbe je bil 12 članov. Telovadilo je 1320 telovadcev pri 55 vajah v 110 urah. Naraščaja je bilo 16, ki je telovadil ob nedeljah 28-

krat. V 60 urah je telovadilo 840 naraščaja. Podpornih članov je 24. Priredili smo eno božičnico, eno predpustnico in en telovadni nastop, ki je v tehničnem oziru srednje dobro izpadel. Sedaj bomo sodelovali pri večji predstavi »Revček Andrejček«, katero priredi »Kmet. knjižnica« o veliki noči v korist knjižnice. Vzorni nastop pa bomo na splošno željo ponovili dne 6. marca, ko se vrši pri nas prva seja orlovskega okrožja, ki smo ga ustanovili dne 23. januarja v Šmartnem. Proizvajala se bo to pot »Moreška« s sabljami, katere nam je zelo lično izgotovil naš marljivi član Knez. Orodja imamo: drog, blazino, železne ročke, lesene ročke, skok v višino, palice, zastavice in 28 sabelj za »moreško«. Iz blagajnikove knjige posnemamo, da je bilo prometa 1214 K 2 h; dohodkov 643 K 38 h, izdatkov 527 K 74 h, ostatek 115 K 74 h. Odsek pozdravlja misel, da se vrši 10. aprila v Radečah mladeniški tečaj. Takrat se moramo zbrati vsi fantje iz obsavske doline, da skupaj kakšno pametno uganemo, kajti dela je še mnogo med nami. Spomladi pa priredimo, če pojde po sreči, enkrat javno telovadbo, za katero imamo zelo primeren prostor. Naš novi odbor je sedaj takle: Predsednik in blagajnik br. A. Zupanc, podpredsednik Sotlar, tajnik Vozel, odbornika Radej in Brezovšek, vaditeljski zbor: načelnik Erman, podnačelnik Radej; vaditelji: Simončič, Knez in Rozman. Omenjamo še dve stvari, ki so se sklenile pri tem zborovanju in ki bodo gotovo našo reč še bolj poživile. Ustanovili smo tamburaški zbor Orla in že kupili šest instrumentov. Našo »Kmet. knjižnico« smo sklenili preosnovati tako, da se v njej odpre delokrog tudi naši ženski mladini. Še eno gesto nas vodi vselej in povsod: Naprej po poti pošteno izobrazbe! Na dzar!

Devica Marija v Polju.

Okrožje. 20. t. m. se je vršila okrožna seja in sicer v Sostrem. Sešel se je kljub slabi poti ves okrožni odbor. Orli iz Sostrega so se je udeležili polnoštevilno. Br. Bertold pozdravi navzoče in razloži pomen okrožja. Br. Lajevac otvori sejo in se zahvali br. Bertoldu za tako prijazen sprejem, nato pa takoj preide na sledeči dnevni red: I. Branje zapisnika o zadnji seji. II. Poročilo predsedstva. III. Mladeniški tečaj v D. M. v Polju. IV. Prestava skupnega sv. obhajila. V. Slučajnosti. Ker druge točke niso tako važne, se omejimo samo na mladeniški tečaj. Odbor je izdelal sledeči dnevni red: Dne 19. sušca ob 8. uri pričetek in sicer od 8. do pol 10. ure redovne in proste vaje. Ob 10. uri skupna sv. maša v župni cerkvi, po sv. maši tehnično predavanje. Opoldne skupno kosilo pri g. županu Jakobu Dimniku. Kosilo bode stalo 60 vinarjev za osebo. Ob poluštirih javno ljudsko predavanje. Od 5. do 7. orodna telovadba. Dne 20. sušca: od 8. do pol 10. ure telovadba, ob 10. uri sv. maša, po sv. maši organizatorično predavanje, ob pol 1. skupno kosilo, od pol 4. do pol 5. ure predavanje o lokalnih razmerah in razgovor. Od 5. do 7. ure telovadba. Po telovadbi pa takoj občni zbor okrožja. Ta dnevni red se enoglasno sprejme. — Ker je bilo po sklepu I. okrožne seje določeno, da se vrši skupno sv. obhajilo na dan 19. sušca za celo okrožje, se ta radi mladeniškega tečaja prestavi na tiho nedeljo t. j. na 13. sušca. Predsednik opozarja, da naj vsi odseki naznanijo število udeležencev. V odbor se sprejme novoizvoljeni predsednik br. Klemenčič iz Dola. Sklene se še, da se pri vsaki okrožni seji priredi tudi predavanje. Nato predsednik zaključí sejo. — Takoj po seji predsedstva se vrši seja vaditeljskega zbora. Br. načelnik Svetek otvori sejo in predlaga, da se člani, ki še niso izvršili 15. leta, ne udeležujejo javnih nastopov. Sprejeto. Odseki naj pridno vadijo proste vaje in redovne vaje, ker bomo imeli že koncem maja javno telovadbo. — Nadalje naj si vsi telovadci napravijo do mladeniškega tečaja telovadno obleko. Seja se zaključí. — V nedeljo dne 6. sušca pa pridejo naši Orli ustanovit novega Orla v Hrušico. Vabim vas vse, da se polnoštevilno udeležite tega izleta, da ta-

ko pokažemo, da se ne bojimo liberalnih in socialno demokratiških spletk in psovok. Toraj bratje, na nože! Na zdar!

Idrija.

Idrija. Da ne bo kdo mislil, da se naš telovadni odsek samo s telovadbo utrjuje, poročamo, da se poleg telovadbe pridno udeležujemo tudi vsaktedenskih predavanj, pri katerih nas je večkrat razveselil preč. g. katehet Fr. Oswald z jako zanimivimi govori, za kar mu gre velika zahvala. Upamo, da nas še večkrat obišče! Predaval nam je o denarju; pojasnjeval, da ni vse, ako ima človek dovolj denarja in da je velikokrat srečnejši oni, ki ima le za vsakdanje potrebe, kakor oni, ki imajo vse na razpolago. Predaval je o kapitalizmu, katerega socialna demokracija vidi v cerkvenem premoženju, pa noče vedeti, da so ravno voditelji socialne demokracije sami kapitalisti. Opozarjal je na nekatere slabe posledice denarja, pijančevanje, samoumored, nečistovanje, oduševanje nekaterih bogatinov, ki kupujejo petrolejske vire, dajejo zadolžnice za 2000 K in namesto polnega zneska izplačajo le 1200 K, in druge take reči, katerih pa sociji ne vidi. Prokletstvo denarja se je pokazalo tudi pri prodajanju zelenih brošur nekaterih liberalnih trgovcev, ki so računajoč na slabe nagone drugih spravili v svoj žep mnogo denarja. Popisoval je, kako so nastale prve cerkve, da so bile zidane večinoma le od milodarov, pa so vendar tako velike in umetniške. Predaval pa nam je poleg tega tudi o denarnih in žitnih borzah. Potem nam je predaval g. J. Zazula o Halejevem kometu, ki se prikaže meseca maja. Sledili smo pazno govoru o nebesnih pojavih in sploh o zvezdoslovju, o rimski cesti, o naši zemlji, o Kant-Laplasovi teoriji itd. Iskrena zahvala mu za tolik trud, ki ga je imel z nami! — Brat Puc pa nam je predaval o tiskovnem zakonu, o kolportaži, o kompetentnosti sodišč, o konfiskaciji listov. Br. Zevnik pa nam je poleg vsakih predavanj še vsako reč natančneje pojasnjeval, ter pripovedoval, kakšno stališče zavzemajo framazoni ali prostozidarji in kake namene imajo. Slišali smo torej jako zanimiva predavanja, le žal, da se nekateri telovadci ne udeležujejo teh za nas jako podučnih predavanj v toliki meri, kakor bi se morali. Največkrat je vzrok temu mlačnost in lahkomišelnost nekaterih članov, ki si mislijo, saj bode šlo vseeno, čeravno ni mene zraven. Tak človek se ne zaveda svojih dolžnosti in koristi, ki jo ima sam, ako se je kaj priučil. Treba si je izbiti iz glave mnenje, da treba priti k predavanju le, da se predavatelju ustreže! Prvo je lastna korist, ne pa parada! — Dne 16. prosinca smo imeli revizijo odseka, katero je vodil br. okrožni podpredsednik Fr. Tratnik. Na zdar!

Žiri. Naš Orel dela, kakor je njegova dolžnost, marljivo dalje. Zadnjič se je vršil občni zbor, ki je pokazal, da ne spimo. Omeniti moram, da ima naše izobraževalno društvo ženski odsek, ki šteje nad 100 članic. Pristopijo naj kolikor mogoče vse k Orlu za podporne članice, kjer so za našo stvar vneta, podpirajo tri vogale v krščanskem društvenem življenju! V našem novem »Domu« telovadimo trikrat na teden, vsako nedeljo popoldne se vrši šola za računstvo in pisanje, kar je velike važnosti za naše fante, zlasti rokodelske pomočnike, vsakih štirinajst dni pa imamo fantovske sestanke, pri katerih nastopajo fantje sami kot predavatelji. Poseba in vodi jih vedno naš vrli brat kaplan Perko. Zahvaliti se moramo tudi našim podpornikom, zlasti ugledni rodovini Lengerjevi, ki nas požrtvovalno podpira, dočim se nekateri, ki se prištevajo k našim, radi skrivajo, kadar je treba javno pokazati, da so na naši strani. Izvolili smo na občnem zboru sledeči odbor: G. kaplan Perko, predsednik; Cankar, podpredsednik; Erznožnik, tajnik; Seljak, namestnik; Malovrh, blagajnik; Kokelj, namestnik; Arbič in Šifler, odbornika. Vaditeljski zbor: Cankar, načelnik; Erznožnik Franc, podnačelnik.

Zdaj pa, bratje, gotovo vprašate, kaj je s takozvanimi Sokoli, ki so kakor znano, v Žireh zelo hude sorte in radi ljudi popadejo? No, gibljejo se živahno, celo preveč, ker mora marsikateri brat Sokol nemalokrat v Idriji presešeti v »kejhia«, da se pokori za svojo preveliko navdušenost za »napredno misel«. Mi se zanje veliko ne zmenimo, ker naša misel vedno bolj prodira sama po svoji moči, tako da bodo naši žirovski »svobodomisleci« kmalu sami s svojo neumno mislijo. Da pa ne bodo preveč predrzni v svojem čenčavem »Slovenskem Domu«, jih na to-le opomnimo: Laž je, da bi mi pri zadnji sodnijski obravnavi v Idriji ne bili nič opravi; res pa je, da je bil pošten mož Lovro Šubic iz Rakolka zaradi besede čuki itd. obsojen na štirinajst dni zapora! To je dokaz za »resnicoljubnost« tistih, ki dopisujejo v Slovenski Dom. Kdo je tisti dopisnik, vemo. Nekateri mislijo, da vse dopise v »Slov. Dom« piše Valentin Poljanšek. Mi pa poznamo slog in pisavo in vemo, da kadar pridejo najbolj odurni dopisi v to cunjo, pridejo iz drugega peresa. Dotični naj se varuje, da ga enkrat tudi mi praz dobro ne zgrabimo s peresom. Imamo pa tudi nekega, ki je zelo odvisen od občine, pa v Žireh z vso strastjo širi sokolsko ne—idejo po občini. Mož je pa zelo občutljiv in ko ga je pred letom »Domoljub« nekoliko okrcal, je njegova žena prišla k nekemu našemu somišljeniku in ga prosila, naj njegova sluga pri miru pustimo. Mi ga pa ne bomo pri miru pustili, ampak zna priti čas, ko bo mladina v naši občini povzdignila svoj glas in javno vprašala na višjih mestih: ali je pravično, da širitelj sokolstva občinski kruh je v naši občini, ki je v ogromni večini nasprotna Sokolom? Mož, drži se svojih opravkov ali si pa išči kruha med svojimi somišljeniki. Najmanj kar zahtevamo, je pa to, da prešteješ v vrstah svojih somišljenikov tiste, ki so bili radi pretepop ali radi razzaljenja časti kaznovani pred sodiščem v Idriji! Zdaj pa: Na zdar!

Cirknica.

Okrožje je imelo svojo sejo 6. februarja v Starem trgu pri Ložu. Vzela so se na znanje poročila posameznih, v okrožje spadajočih odsekov. V splošnem so poročila ugodna. Dalje se je sklenilo, da plačajo odseki v okrožno blagajno udnino sorazmerno s časom, odkar obstoje. Dalje se je sklenilo, da priredi okrožje zlet k Sv. Križu. Zlet se združi s telovadbo in mladeniškim tečajem. Čas se določi pozneje. Ukrenilo se je tudi glede tistih članov odseka, ki so se preveč sprijaznili z nasprotniki. Prihodnja seja bo v Loškem potoku.

Rakek. Kaj pa Rakovci? Mar so tam zaspali? si bode marsikdo mislil, in res prav bo imel, ker že dolgo časa se nismo oglasili v naši »Mladosti«. Spi-mo pa ne! To je prvo. Marveč gibljemo se še v zadosti veliki meri. Odkar je prišel brat Ludovik Lenček, sedanji načelnik, od poučnega tečaja, je pravo življenje v naši telovadnici. Telovadbo imamo trikrat v tednu po dve uri, torej šest ur. Vadimo se le prostih in redovnih vaj, ki jih že precej dobro izvajamo. Imamo tudi bradljo in drog, a ga radi pomanjkanja prostora v telovadnici ne moremo postaviti. Pač pa si ga, ko bo spomladansko vreme, postavimo na prostem. Prostor je že zagotovljen. Prepustil nam ga bode naš vrli somišljenik Anton Stražišar. Poleg iger članic izobraževalnega društva so tudi naši fantje uprizorili igro Krčmar pri zvitem rogu. Igra je zadosti dobro uspela, za začetek bo zadostovalo. Sedaj se učimo iger »Črevljar« in »Zámorec«, kateri uprizorimo po Veliki noči. Naš odsek šteje sedaj 24 rednih delujočih članov, in sicer 19 v kroju, troben-tačev 2. Ker nas kroj bolj družijo, bi bilo dobro, da si še ostali fantje Orli istega nabavijo. Ko smo 8. decembra, na dan Brezmadežnega spočetja, korporativno s cerkniškimi odseki v kroju pristopili k Gospodovi mizi, so naši ljudje spoznali, da hočemo biti močnejše dejanja. Ta neustrašenost jim je nad vse ugajala. Kaj pa naši nasprotniki? Umolknili so, ko so

uvideli, da njih zabavljalce rodijo le vse nasprotno, kar oni žele. — Od nekaterih strani se čuje, da se namerava poučevati za pevski zbor. Izvrstna misel! Fantje - na noge za prepotrebno stvar na polju glasbe! Vaditelji so na razpolago. Le krepko se oprijeti, pa bo šlo. — Imeli smo tudi že svoj letni občni zbor. Po kratkih poročilih lanskega odbora se je izvolil sledeči novi odbor: Predsednik č. g. Jernej Pavlin, načelnik br. Ludovik Lenček, podnačelnik Franc Matičič, blagajnik Anton Matičič, tajnik Slavo Fatur, vaditelja pa br. Franc Matičič in br. Ivan Fatur. — Začetne težave je naš Orel malone prestal. Upapoln gleda v prihodnost, kako mu bode živeti. Še tesnejše združeni se bomo dvigali višje in višje ter vzeli pod svoja krila tudi mladiče in šli neovirano naprej po začrtani poti do naših ciljev!

Št. Vid.

Št. Vid. Z veseljem zremo nazaj v predpust, ker vemo, da smo začrtani naš program dobro izvajali v letošnjem predpustu. Sicer nas je stalo veliko truda in požrtvovalnosti, pa sedaj smo prav iz srca veseli. Dne 29. prosinca je priredila naša stara mati, Blaž Potočnikova čitalnica, narodno igro »Tihotapec«, ki je bila zadostno obiskana, potem je bila tudi prosta zabava. Nedeljo pozneje je bil pri nas č. g. J. Kalan, ki je imel v naši dvorani predavanje ob 3. uri popoldne. Razložil nam je strup alkoholnih pijač; dvorana je bila natlačena, tudi Orli smo bili polnoštevilno zastopani. Želimo, da bi se kmalu ustanovila družba treznosti. Na svečnico in veliko pustno nedeljo smo vsi pristopili k mizi Gospodovi, popoldan na pustno nedeljo je pa bila igra »Repoštev« pri pogrnenih mizah z vstopnino, k koncu pa še prosta zabava. Pred igro nam je zapel na odru prvokrat naš odsekov moški pevski zbor par lepih pesmi prav krasno pod vodstvom našega vrlega organista L. Hafnerja. Igra je bila dobro obiskana in je povzročila obilo smeha. Na pustni terek smo imeli uro molitve; bilo je veliko poštenih fantov in mož in kar je največ vredno, tudi mojstri so bili. Tako mojstri najprej vi pokažite, kako je prav, potem šele zahtevajte od svojih vajencev in pomočnikov. Ob 8. uri pa v dvorano. Dvorana je bila že pred 8. uro nabito polna, tako da je moralo veliko ljudi oditi domov, čeprav ima dvorana za 600 ljudi prostora. Tam smo ponovili še enkrat igro »Repoštev«, zraven pa še tri komične prizore, in sicer: »Kmet in avtomat«, »Zgubljena stava« in »Zamorec«. Vse to pri pogrnenih mizah, in sicer brez vstopnine, samo srečolov smo imeli. Na tem mestu bodi hvala gospicam P. Zabret, E. Zakotnik in P. Rozman, ki so nam pri srečolovu vrlo pomagale. Zabave je bilo veliko, in ljudstvo je bilo veselo in zadovoljno, holj kot kedaj poprej, ko se je moralo potikati po gostilnah, iskajoč si zabave in veselja. Ob enajstih smo se zopet razšli dobre volje. Kaj pa sedaj, dragi bratje? Zopet na delo, spomlad bo prišla in poletje, treba bo zunaj pokazati, kaj se učimo v telovadnici. Zato se pa pridno učimo v telovadnici in petju. Pri telovadnih urah se bomo urili za javno telovadbo v Št. Vidu in za okrožno v Preski. Pri pevskih skušnjah pa za opero, ki je prirejena za ljudski oder: »Kovačev študent«. Dela nam ne bo zmanjkalo; torej bratje Orli, neustrašeno naprej po začrtani poti, do prevzvišenih ciljev! Na zdar!

Vrhnika.

Borovnica. Danes pa zopet enkrat nekaj o našem delovanju. Dne 18. februarja smo sklenili pri odsekovi seji, da tudi pri nas pričnevo z rednimi fantovskimi večeri. Imeli smo sicer dosedaj večkrat kako predavanje obenem s telovadbo, a uvideli smo, da je najboljša, ako za ta predavanja določimo kak drug dan, in smo določili, da imamo vsak ponedeljek fantovsk večer. In tako smo se v ponedeljek, dne 21. februarja, prvič zbrali k posebnemu večeru, kjer nam je naš brat predsednik Dr. Prešeren govoril o

pomenu naše organizacije v verskem in narodnem oziru in naših verskih nasprotnikov ter smo se razgovorili še o mnogih drugih koristnih rečeh. — Ustanovili smo zadnji čas tudi svoj tamburaški zbor ter se pridno vadimo v tamburanju. Tako ne skrbimo samo za razvitek našega telesa s telovadbo, ampak tudi za razvitek svojega duha s tamburanjem in predavanjem. Za zabavo pa imamo na razpolago lepo društveno kegljišče. K telovadbi naši fantje jako redno zahajajo, dasiravno je vedno jako slaba pot in imajo nekateri bratje skoraj uro hoda, vendar jih to ne straši. Bratje Orli! Zahajajte tako redno tudi k fantovskim večerom, kjer se boste poučili o mnogih rečeh, katere so v življenju slovenskega mladeniča koristne in potrebne, ker znan pregovor pravi: Čim več kdo zna, tem več velja. Na zdar!

Tržič. Sprejmi, draga nam Mladost, tudi iz našega odseka kratko poročilo. Precej časa je spal naš odsek. Gotovo ste že mislili, da je zaspal spanje pravičnega, a motili ste se. Prvič je pokazal, da živi, ob inštalaciji novega g. župnika. V krojih smo pričakovali pred župniščem slavnostni sprevod, ki se je pomikal z novim g. župnikom in premil. g. knezoškofom v župno cerkev. — Ko se je pa vršil minoli mesec občni zbor katol. izobraževalnega društva, tedajs mo se tudi mi prenovili. Izvolili smo si nov odbor iz jako delavnih in navdušenih mož in mladeničev, ki bodo poskrbeli, da se bo naš odsek prav krepko razvijal. Odbor se je tako-le sestavil: predsednik br. Gregorec, podpredsednik br. Veber, tajnik br. Pogačar, namestnik br. Prešern, blagajnik br. Kočevar, namestnik br. Zaletel, načelnik br. Mežek, podnačelnik Rok Kralj. — Vadimo se v petju, tamburanju in telovadbi, katero imamo ob sobotah v dvorani pri Bastelnu. Dobili smo izbornega vaditelja v osebi br. Kristijana Šarabona. Ob torkih prihajamo k predavanjem. Dosedaj je nam predeval g. župnik o varčnosti, g. kaplan Čadež o prostozidarjih. Upamo, da dobimo kmalu primeren prostor za telovadbo in tudi za razvoj prepotrebno orodje. Telovadcev je nad dvajset. Sedaj smo si nabavali nove orlovske znake. Tečaja, ki se bo vršil prihodnji mesec najbrže v Kranju, se bomo po možnosti udeležili v večjem številu. Na zdar!

Igu. Kaj pa na Igu? Ali so tam vsi pospali? Tako si misli marsikateri, ker ni bilo od nas dosedaj nobenega glasu v Mladosti. Toda temu ni tako, v takih razmerah, kakor pri nas, se še dovolj dobro gibljemo. Kdor pozna razmere na Igu in naše nasprotnike, se pač ne bi posebno čudil, ako bi bral v časopisu, da je izanski Orel zaspal, kar bi tudi naši sokoliči in liberalci radi videli. S kako težavo smo pri nas ustanovili Orla, ve le tisti, kateremu so naše razmere znane. Komaj se je čulo, da hočemo ustanoviti Orla, so mu nasprotniki napovedali smrt, toda smrtni angelj se ni pri nas oglasil, pač pa pri nasprotnikih, pri naših sokoličih; nekaj jih še žalostno čivka, pa kmalu bodo tudi ti vtihnili, kajti mogočni Orel se vzdiguje in razprostira svoje peruti že povsod. Ne bo dolgo, ko bo lahko s ponosom gledal iz starodavnega in visokega Krma in bo videl svojo zmago. Sedaj imamo »Naš dom« dodelan, največ oziroma vso zaslugo ima pri tem naš častiti gospod župnik dr. Mauring; ko bi se on toliko ne trudil, bi bili še danes brez telovadnice. Do sedaj smo samo enkrat na teden telovadili, odzdamo pa trikrat, da prehitimo, kar smo bili poprej zamudili. V nedeljo, 20. svečana, je bil brat Doštal iz Ljubljane pri nas poučevat nove proste vaje. Na pustno nedeljo smo tudi uprizarili eno igro, namreč »Pravica se je izkazala«. Dasiravno so nasprotniki na vse kriplje ljudi odvracali, je bila udeležba obilna, dasi je bila pot skrajno slaba. Dne 20. svečana smo imeli tudi volitev v naš odsek; izvoljeni so sledeči: Častni predsednik g. župnik dr. Mauring, blagajnik g. Kopetru, tajnik A. Pucihar, načelnik A. Pirc, podnačelnik M. Meglič, odborniki Ivan Kramar, Jakob Debevc. Drugič hočemo kaj več poročati o našem delovanju. Na zdar!

Dobrepolje. Občni zbor našega telovadnega odseka je bil 6. t. m. Brat predsednik je poročal o pretečenem poslovnem letu, kako se je odsek razvijal, bodisi v duševnem in telesnem oziru. Zlasti je poudarjal, da se mora vsak Orel ločiti od navadnega fanta že na zunanje, tembolj pa še notranje: z bogatejšo dušo in plemenitejšim srcem! Tekom leta je imel odbor deset sej, odsek šest izletov, udeležili smo se javne telovadbe v treh slučajih. Dohodkov smo imeli 330 K 87 h, stroškov pa 344 K 38 h. Primanjkljaja je 13 K 5 h. Po predsednikovem poročilu smo takoj izvolili nov odbor, in sicer sledeče brate: Orehek, Odlasek, Drobnič, Brdavs, Šporar, Kožar, Bambič, Boštjančič, Rotar in Štrukelj. Ob tej priliki pa smo se tudi poslovili od fanta Ivana Lenarčiča, ki je prestopil v zakonski stan. Vrlo nas je pa razveselilo, da nam naš dragi Ivan tudi kot mož ostane zvest brat Orel. Da je Ivan Lenarčič res Orel po duhu in srcu, nam je dokaz njegov »tolar«, ki ga je daroval odseku. Fantje Orli, posnemajte ga! Res, mnogo bolj pametno je »tolar« darovati odseku, kakor pa fantom neorlom, ki se potem zanj navadno prav grdo opijajo in večkrat povrh še stego. Pa tudi vsaka nevesta, ki bode dobila še moža fanta Orla, naj se spomni s kakim darom telovadnega odseka — saj je liahko ponosna, ako dobi Orla za moža in ne navadnega fanta.

Celovec. Kakor je bilo že v zadnji številki omenjeno, smo začeli v našem Katoliškem slovenskem mladeniškem društvu »Zora« s telovadbo. Oglasilo se jih je 20. Gospod Bramor nam je v začetku predložil pomen in korist telovadbe za posameznika in za celi narod. Pokazal je pri tem na stare Grke, ki so visoko čislali telovadbo, in pri katerih je bila tudi umetnost in znanost na najvišji stopinji. Nato se je začela telovadba, katera se je morala iz početka zaradi pomanjkanja prostora omejiti samo na nekatere proste vaje. Spomlad mislimo narediti izlete, in potem na prostem telovaditi. Nadalje se je vršil dne 20. svečana redni sestanek, na katerem je govoril č. g. Andrej Sadjak o svetem pismu, čigar izvajanja so bila zelo zanimiva in podučna. Opravili bomo tudi skupno sveto obhajilo v cerkvi Sv. duha v Celovcu. Na zdar!

Trbovlje. Pretečeno nedeljo dne 20. svečana t. l. so priredili mladeniči tukajšnjega bralnega društva sestanek, pri katerem se je ustanovil nov telovadni odsek Orel. Stari se je razpustil. Z navdušenimi besedami je pozdravil navzoče brat predsednik Josip Pečnak in razodel namene Orla. Govorili in navduševali za nadaljno delo so tudi brat načelnik Ivan Černe, brat tajnikov namestnik Vek. Govejšek in brat Ivan Zupan starejši. Da so te navdušljive besede napravile velik vtis pri mladeničih, je dokaz to, da je pristopilo takoj 31 članov. V odbor so se izvolili sledeči: za predsednika brat Josip Pečnak, za podpredsednika brat Ignacij Stravs, za tajnika brat Avg. Jordan, za namestnika brat Vek. Govejšek, za blagajnika brat Vinko Jamšek, za namestnika nad vse delavni brat Fran Lorber, za odbornika pa brat Kolenc, brat Rahne ter brat Ivan Zupan star. Vaditeljski zbor: načelnik brat Ivan Černe, podnačelnik brat Avg. Jordan; oskrbnik orodja brat Ivan Gernadnik. Zavedamo se, da je naša stvar poštena in koristna; pomilujemo pa tiste, ki se dajo voditi od ničvrednih, duševno globoko propadlih liberalcev. Mi pa, dragi bratje Orli, se pridružimo s pogumnim srcem ogromni četi, ki stoji noč in dan v bran vere svete in domovine drage. Na zdar!

Celje. Dne 13. svečana t. l. je imel telovadni odsek Orel skupno z izobraževalnim društvom svoj redni letni občni zbor. Kakor je razvidno iz raznih poročil in podatkov, je odsek za naše razmere še precej dobro deloval. — Odsek je doletela velika izguba, kajti pet najboljših telovadcev, oziroma načelnike in vaditelje si je izbral cesar za vojake. Naše vrste so se sicer skrčile in bridko smo občutili to izgubo. Pa nismo vrgli puške v stran, ampak se

s tem večjo vneto lotili začrtanega dela. Kravačeva rana, ki jo je dobil Orel vsled tega, se je zacelila. Stopilo je pod okrilje Orla več krepkih fantov, tako da šteje sedaj, ko stopa v tretje leto svojega obstanka, 15 rednih članov in 15 naraščaja. Telovadilo se je po dve uri na teden, in sicer pride na vsako uro povprečno 20 telovadcev. Posebno zadnji čas je zanimanje za telovadbo veliko. Naš odsek se je udeležil avgusta lanskega leta javne telovadbe zveze Orlov v Kamniku, in sicer s 13 člani v kroju. Za leto 1910 se je izvolil z malimi izjemami soglasno večinoma stari odbor, in sicer: Predsednik br. Anton Pučnik, podpredsednik br. Mirnik Alojz, načelnik br. Miha Majcen, tajnik br. Janko Koroša, njega namestnik br. Ivan Kodela, blagajnik br. Janez Pouh, namestnik br. Kompan, odbornika č. g. Ivan Goršek in br. Čečko. Iskreno zahvalo še izreka odbor vsem našim požrtvovalnim podpornim članom ter prosi, da bi še nam nadalje ostali zvesti podporniki. Orlovski: Na zdar!

Miren. Marsikdo si je morda mislil, da so se mirenskemu Orlu peruti polomile, ker se toliko časa ni oglasil v »Mladosti«. Temu pa ni tako. Res je sicer, da je imel naš Orel v zadnjem času hude boje, ki so mu pretili, da ga pomandraj v prah. Že so mu pojemali moči, ali prišla je nedelja, 27. marca, dan ko se je vršil občni zbor Orla. 35 Orlov je ta dan podpisalo izjavo, v kateri izjavljajo, da hočejo biti Orlu zvesti do zadnjega diha, ter da smatrajo odpad od Orla k Sokolu za izdajalstvo, podobno izdajalstvu Judeža Iškarjota. O našem delovanju v zadnjem času moramo poročati, da ne bo mislil kdo, da smo dremali. Imeli smo od 1. novembra 1909 do 6. februarja 1910 osem predstav in dve predavanji. Najbolj je uspela igra »Don Fernando, strah Asturije«, ter skioptično predavanje »O nebesnih telesih«. Nadalje je dne 6. februarja t. l. prvič nastopil naš tamburaški zbor, obstoječ iz nad 30 tamburašev in tamburašic, ki so ta dan nastopili pod vodstvom g. kaplana Draščeka; v treh oddelkih so zapeli po eno pesem. Nadalje smo na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije skupno pristopili k mizi Gospodovi v društvenem kroju. Sedaj se učimo nove proste vaje, moreško, tamburanje, petje in nekaj iger, katere bomo predstavljali po Veliki noči. Na zdar!

Otalež. Tudi naš telovadni odsek noče biti zadnji, dasi skušajo naši nasprotniki odvrniti marsikatega člana od nas. Res je kmalu po ustanovitvi odpadlo nekaj članov, suhe veje od mladega drevesa, a pristopilo je sedaj nekaj novih, tako da smo še na boljšem. V pustu smo se še precej dobro držali, navzlec temu, da so nas nasprotniki vabili v pustne šeme. Ko so videli, da ne gremo z njimi, so zabavljali čez nas in nas zmerjali s čuki. Nekaterikom je naš telovadni odsek trn v peti, pa menda iz same gole nevoščljivosti; nekateri se štejejo celo za člane Slovenske Ljudske Stranke, in vendar so nasprotni naši mladeniški organizaciji. Tem ljudem seveda moramo še bolj zameriti kakor našim močrejem in liberalcem. Očitni naši nasprotniki so seveda socialni demokratje, ki nam škodujejo, kjer le morejo. Najhujši med temi je neki izdelovatelj harmonijev in nekdanji organist v Komnu. Ako nas ne more drugje dobiti, pa gre v cerkev ter nas potem zmerja s čuki, kar mu je v največje veselje. Ako ve kaj slabega od nas, naj nam pove drugje. Lansko leto smo čitali v »Mladosti«, da je tudi petje telovadba. Povedati moramo, da se petje pri nas prav dobro goji. Imamo moški in mešani zbor, ki sta že nastopila pri naši veselici. Vadimo se po dvakrat na teden. Do velike noči si mislimo napraviti tudi uniforme, da bomo nastopili v uniformi 1. maja. Vam pa, krepkim fantom iz Jazen, Otaleža in Plužen, ključem: Hitite pod zastavo organizacije slovenske krščanske mladine! Naprej do zmage! Na zdar!

Dopis iz Sodražice radi pomanjkanja prostora prihodnjic.